

Sněhulák – stupňování přídavných jmen malý/velký

Věková skupina: 5-6 let

Cíl: Cílem je děti naučit novou slovní zásobu, nebo slovní zásobu zopakovat. Dále je cílem děti seznámit se stupňováním přídavných jmen, v tomto případě slov velký a malý. Dalším cílem je matematická pregramotnost a představivost pro děti příslušného věku.

Práce s pracovním listem:

Každé dítě postupně nalepí sněhuláky do dvou pracovních listů. Vznikne nám 1 list, kde je sněhulák malý, menší, nejmenší (ukázka v dokumentu *sněhulák malý výsledek*) a 1 list, kde je sněhulák velký, větší největší (*sněhulák velký výsledek*). Děti nalepují rozstříhané sněhuláky z listu *sněhulák k rozstříhání*. Lepí na listy nazvané *sněhulák velký*, *sněhulák malý*, v těchto listech je vždy jen jeden sněhulák, ty další dolepují děti.

Postup:

Každé dítě dostane dva pracovní listy - *sněhulák velký*, *sněhulák malý*. Ptáme se dětí, v čem se sněhuláci liší? Jeden je velký, druhý je malý. Děti dále v první fázi pracují jen s jedním listem - s malým sněhulákem. Můžeme dát dětem například instrukci: Který je velký? Zvedni ho nad hlavu. (raději formulujeme tak, aby bylo slovíčko v prvním pádě, protože tvar "velkého" už zní jinak a děti by mohl v této fázi zmást. Vybereme si od všech dětí velkého sněhuláka, kterého znovu dostanou až později.

Učitelka si vezme vystřiženého menšího sněhuláka, přikládá ho vedle malého na svém pracovním listu tak, aby to všechny děti viděly: "Podívejte děti, tenhle první sněhulák je malý a tenhle je...? Menší! Ještě menší, než malý! Chcete ho taky? Nalepíme ho takhle vedle malého sněhuláka (učitelka předvádí)." Rozdá dětem menšího sněhuláka, při lepení děti obchází a ptá se, jaký je. Děti říkají, že *menší*. Následně ukážeme třetího nejmenšího sněhuláka, přiložíme na pracovní list, pojmenováváme, že je *nejmenší*. Učitelka opět rozdá nejmenší sněhuláky, obchází děti a chce po nich sněhuláka pojmenovat.

Výborně, už máme všichni hotovo a jaké sněhuláky máme? Tenhle je (učitelka ukazuje a chce slyšet od dětí malý, menší, nejmenší. Výborně. Stejný postup následuje při práci s velkým sněhulákem. Rozdáme list, kde je velký sněhulák a dolepujeme většího a největšího.

Následně můžeme vybarvovat podle instrukcí: Vybarvi sněhuláka, který je nejmenší. Vybarvi sněhuláka, který je největší. (nepoužíváme tvar *největšího/nejmenšího*). Zbytek mohou děti vybarvit doma. Mohou také dokreslit oči, nos a pusy.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních

příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Činnosti předcházející pracovní list:

1. Učitelka má k dispozici jako pomůcku polystyrénové koule různých velikostí tak, aby děti mohly vytvořit 3 sněhuláky různých velikostí.

Nejprve učitelka popisuje velikosti koulí - položí vedle sebe tři nejmenší a popisuje je: „Tohle je malá koule“ (ukazuje na největší z vybraných koulí), „Tohle menší koule „ (ukazuje na menší z vybraných koulí), „Tohle je nejmenší koule“ (ukazuje na nejmenší kouli). Následně ukazuje různě na vybrané koule: „Jaká je to koule?“ Vybrané dítě odpovídá podle vybrané velikosti např.: „To je menší koule“ Slovní spojení je možné ještě upevnit tím, že si při pohledu na vybranou kouli slovní spojení zopakují všichni najednou.

Následně učitelka popisuje druhou variantu – vybere tři větší koule a popisuje: „To je velká koule“ (ukazuje na nejmenší vybranou kouli), „To je větší koule“ (ukazuje na větší z vybraných koulí), „To je největší koule“ (ukazuje na největší vybranou kouli). Potom ukazuje různě na vybrané koule a ptá se např.: „Jaká je to koule?“ vybrané dítě odpovídá: „To je velká koule.“

Slovní spojení je možné ještě upevnit tím, že si při pohledu na vybranou kouli slovní spojení zopakují všichni najednou.

Potom děti z koulí, které mají k dispozici, postaví za asistence učitelky tři různě velké sněhuláky (polystyrénové koule napichují na špejle). Sněhuláky potom popisují. Učitelka se ptá a ukazuje na nejmenšího sněhuláka: „Jaký je ten sněhulák?“ Vybrané dítě odpoví např.: „Sněhulák je nejmenší.“ Učitelka se ptá obdobně u obou ostatních. Děti by měly odpovědět „Sněhulák je menší“ a „Sněhulák je malý“

Ztížená varianta: Je možné dětem popsat variantu, která je v češtině běžnější: Máme k dispozici tři velikosti předmětu (koule, sněhulák, vložka, hrnec, mrkev...). Učitelka ukazuje na největší předmět a říká: „To je velká koule“, potom ukazuje na předmět střední velikosti: „To je menší koule.“, následně ukazuje na nejmenší velikost předmětu: „To je nejmenší koule.“ Následně ukazuje na předměty a ptá se: „jaká je ta koule?“ Dítě odpovídá: „Ta koule je nejmenší.“

Tato činnost se dá opět otočit – učitelka ukazuje na nejmenší předmět a říká: „To je malá koule.“ „To je větší koule““To je největší koule“ Děti opět slovní spojení na pokyn učitelky zopakují.

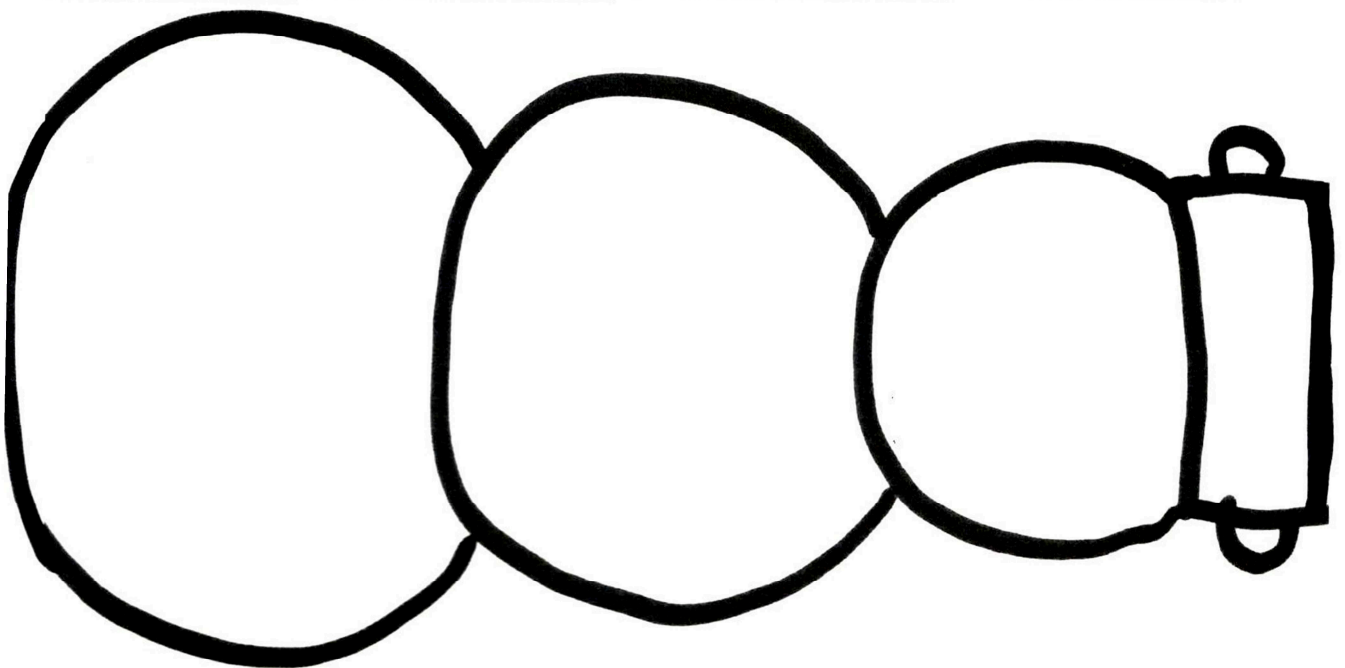
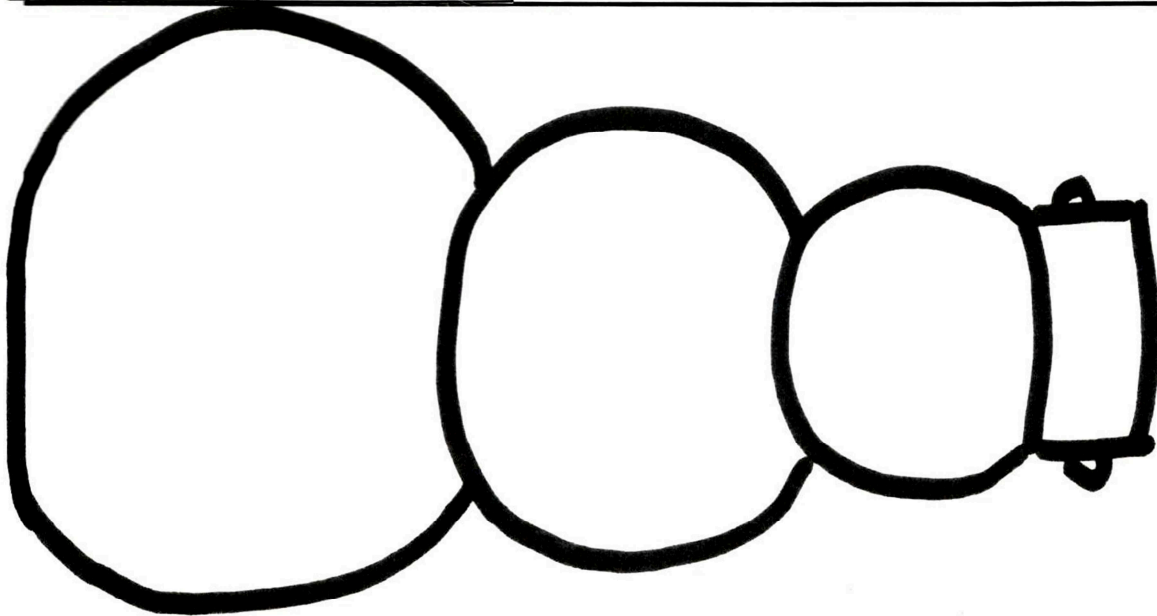
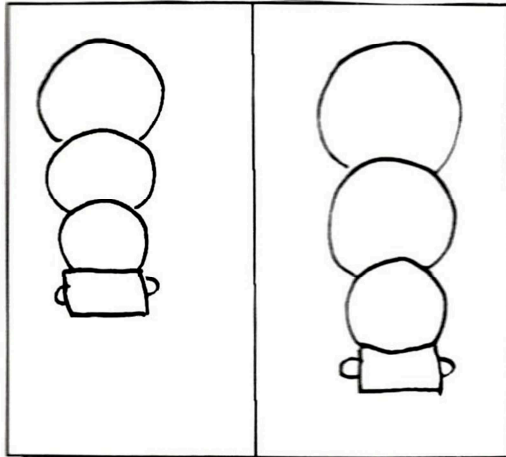
2. Další činnosti může být popis tří lidí (kamarádi i učitelka). Učitelka vybere dvě děti (malé a velké vzrůstem) i s učitelkou se postaví před ostatní děti a ptá se: „Kdo je největší?“ Děti odpovídají (buď vybrané dítě, nebo všichni společně): „Největší jsi ty, Katko.“ Učitelka se ptá znovu: „ Kdo je menší?“ Děti odpovídají: „Nazar je menší.“ Učitelka: „Kdo je nejmenší?“ Děti odpovídají: „Nejmenší je Ben.“
Děti se při této aktivitě mohou prostřídat v roli „velikostních figurantů“, ale i v roli mluvčího místo učitelky.
3. Dále můžeme vytvořit tzv. pohybově kognitivní činnost: na podlahu ve třídě rozmístíme vločky tří velikostí. Vloček je nutné mít dostatečné množství. Učitelka požádá děti, aby sebraly např.: „Přines tři nejmenší vločky.“ Děti vločky přinesou. Učitelka se ptá, jaké máš vločky: „Jaké máš vločky?“ „ Děti odpovídají: Mám tři nejmenší vločky.“ Děti mají tendenci odpovídat jednoduše: „Tři vločky“ Nejmenší vločky“. Učitelka proto musí neúplné odpovědi parafrázovat a tím dostat odpověď celou větou.
V této činnosti se mohou jazykově zdatnější a průbojnější děti vystřídat v roli mluvčího místo učitelky.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.